

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 200/2025-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-16Cpr/11/2020 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-16Cpr/11/2020 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **prikazuje**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B3-16Cpr/11/2020 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadostučinenie v sume **1 500 eur**, ktoré jej **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **949,16 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 200/2025-17 z 29. apríla 2025 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom mestského súdu v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prietahov a priznal jej finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 eur a náhradu trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a predloženého súdneho spisu vyplýva, že žalobou doručenou 25. marca 2020 pôvodne Okresnému súdu Bratislava III (sp. zn. 16Cpr/11/2020) sa sťažovateľka proti žalovanej (Wüstenrot poisťovňa, a.s.) domáha zaplatenia sumy 2 101,24 eur s príslušenstvom z titulu doplatenia rozdielu mzdy do minimálneho mzdového nároku prislúchajúcemu tretiemu stupňu náročnosti.
3. Výkon súdnictva vo veci sťažovateľky v dôsledku tzv. súdnej mapy prešiel 1. júna 2023 z okresného súdu na mestský súd, kde je vec naďalej vedená pod sp. zn. B3-16Cpr/11/2020.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že postupom mestského (predtým okresného) súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu jej označených práv, keďže od podania žaloby uplynulo už päť rokov a vo veci ešte nebolo právoplatne rozhodnuté, pritom ide o pracovnoprávny spor, v ktorom by súdy mali konať s osobitnou starostlivosťou a rýchlosťou.
5. Sťažovateľka poukazuje na nesústredenú a neefektívnu činnosť mestského súdu, ktorý určil štyri termíny pojednávania, avšak za obdobie takmer piatich rokov sa z nich uskutočnili len tri. Pojednávanie určené na 7. november 2022 bolo zrušené z dôvodu na strane zákonnej sudkyne a nový termín pojednávania bol nariadený na 13. február 2023. Predmetné pojednávanie trvalo od 11.00 h do 11.05 h a bolo odročené z dôvodu implementácie reformy súdnej mapy na neurčito. Odvtedy je mestský súd *de facto* nečinný, nevykonáva kroky smerujúce k rozhodnutiu v merite veci, a tak prispieva k zbytočným prietahom a prehľbuje stav právnej neistoty sťažovateľky.
6. Vo vzťahu k právnej a faktickej zložitosti veci sťažovateľka uvádza, že predmetom konania je doplatenie rozdielu mzdy, ide teda o pracovnoprávny spor, ktorý patrí do bežnej rozhodovacej praxe súdov. Sťažovateľka poskytuje v napadnutom konaní absolútnu súčinnosť, keďže vzhľadom na jeho predmet má nezanedbateľný záujem na čo najskoršom vybavení veci. Je si vedomá, že 7. februára 2023 doručila súdu žiadosť o odročenie pojednávania zo zdravotných dôvodov (praceneschopnosť spôsobená úrazom), avšak z objektívneho hľadiska to nemožno pričítať na jej ťarchu. Rovnako si je vedomá skutočnosti, že v napadnutom konaní prebiehali aj mimosúdne

rokovania strán, avšak ani to podľa jej názoru neospravedlňuje neprimeranú dĺžku napadnutého konania. Mestský súd podľa názoru sťažovateľky vedie napadnuté konanie nesústredene, neefektívne a ne hospodárne, keďže je päť rokov vedené len na prvom stupni. V napadnutom konaní došlo k siedmim zmenám v osobe zákonného sudcu, čo jednoznačne prispievalo k zbytočným prieťahom a negatívne vplývalo na celkovú dĺžku konania.

7. Samotné vyslovenie porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov nepovažuje sťažovateľka za postačujúce, a preto považuje sumu 10 000 eur za spravodlivé a primerané finančné zadost'učinenie.

III.

Vyjadrenie mestského súdu a replika sťažovateľky

Vyjadrenie mestského súdu:

8. Predsedníčka mestského súdu vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti z 21. mája 2025 uviedla: *„Zákonný sudca vo svojom vyjadrení uviedol, že zákonným sudcom sa v predmetnej veci stal v marci 2024 na základe dodatku č. 4 k Rozvrhu práce Mestského súdu Bratislava IV na rok 2024. Predmetným dodatkom mu bolo do súdneho oddelenia prerozdelených 460 vecí, z toho väčšina bola reštančná. Predmetná vec bola preto daná do poradia na vytýčenie termínu pojednávania. V danej veci je v súčasnosti vytýčený termín pojednávania na deň 22.09.2025 o 13:00 hod.“* S poukazom na celkovú dĺžku konania považuje predsedníčka ústavnú sťažnosť sťažovateľky za dôvodnú.

Replika sťažovateľky:

9. Vzhľadom na obsah vyjadrenia mestského súdu nepovažoval ústavný súd za potrebné vyzývať sťažovateľku na zaujatie stanoviska k danému vyjadreniu a pristúpil k meritórnemu posúdeniu dôvodnosti ústavnej sťažnosti.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd v zmysle § 58 ods. 3 prvej vety zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že na základe podaní účastníkov a spisu predloženého ústavnému súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

11. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020). Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho

konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

12. Predmetom napadnutého konania je pracovnoprávny spor, ktorým sa sťažovateľka v procesnom postavení žalobkyne domáha doplatenia rozdielu mzdy do minimálneho mzdového nároku. Po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov. V súlade s judikatúrou ESLP však pracovnoprávne spory patria medzi tzv. citlivé konania, ku ktorým majú súdy pristupovať s osobitnou rýchlosťou.

13. Z prehľadu procesných úkonov súdu vyplýva, že sťažovateľka sa v rozhodnom období čiastočne pričiniła o predĺženie napadnutého konania. Prvé vo veci nariadené a uskutočnené pojednávanie bolo odročené na účely mimosúdnych rokovaní strán sporu, k uzatvoreniu mimosúdnej dohody však nedošlo. Druhé pojednávanie bolo odročené s tým, že sťažovateľka špecifikuje petit v súdom určenej lehote. A napokon pojednávanie určené na 13. február 2023 bolo odročené aj na žiadosť sťažovateľky z dôvodu jej práceneschopnosti (a aj v súvislosti so súdnou reformou).

14. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietiahom, bol postup konajúceho súdu. Ústavný súd po dôkladnom rozbere súdneho spisu konštatuje, že pôvodne vo veci konajúci okresný súd spôsobil zbytočné prietahy (8 mesiacov) v úvodnej fáze napadnutého konania v období od doručenia vyjadrenia žalovanej k podanej žalobe (10. júla 2020) do jeho zaslania sťažovateľke na vyjadrenie (10. marca 2021). Po tomto úkone ostal súd nečinný ďalších 12 mesiacov, keď až 11. marca 2022 určil termín prvého pojednávania na 11. máj 2022. Po tom, ako bolo tretie nariadené pojednávanie na 13. február 2023 z dôvodu implementácie reformy súdnej mapy, zriadenia mestského súdu a práceneschopnosti sťažovateľky odročené na neurčito, nedošlo zo strany konajúceho súdu až dosiaľ k žiadnemu relevantnému úkonu smerujúcemu ku konečnému rozhodnutiu vo veci samej. Ďalšie pojednávanie vo veci bolo nariadené až na 22. september 2025.

15. Nadväzujúc na už uvedené, ústavný súd konštatuje, že celková dĺžka konania (viac ako 5 rokov) bola vo väčšej miere (vo viac ako polovici) ovplyvnená úplnou nečinnosťou mestského súdu (pôvodne okresného súdu), pričom dôvodnosť podania ústavnej sťažnosti bola konštatovaná aj predsedníčkou mestského súdu. Postupom mestského súdu (pôvodne okresného súdu) v napadnutom konaní tak došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

16. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

17. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd v napadnutom súdnom konaní zistil porušenie označených práv sťažovateľky, prikázal mestskému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku nálezu), a tak odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka nachádza, keďže napadnuté súdne konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti ešte právoplatne skončené.

18. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (I. ÚS 15/02, III. ÚS 10/02, III. ÚS 17/02, I. ÚS 257/08, III. ÚS 45/2012, IV. ÚS 132/2012, I. ÚS 70/2012). Vo veci sťažovateľky podľa názoru ústavného súdu priznanie primeraného finančného zadost'učinenia prichádza do úvahy, pričom ústavný súd pri jeho určení vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných aj EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na okolnosti prípadu.

19. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, ústavný súd v neprospech mestského súdu (pôvodne okresného súdu) hodnotil jeho dlhodobú nečinnosť. Ústavný súd takto aj po zohľadnení celkovej dĺžky konania dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadost'učinenia sťažovateľke v sume 1 500 eur (bod 3 výroku nálezu).

20. Vzhľadom na priznanie finančného zadost'učinenia v už uvedenej sume oproti sťažovateľkou navrhovanej sume 10 000 eur vo zvyšnej časti ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

VI. Trovy konania

21. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľke, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia a ktoré si sťažovateľka uplatnila.

22. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Úhradu trov konania priznal ústavný súd sťažovateľke v rozsahu za dva úkony právnej služby, a to prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti. Tarifná odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2025 predstavuje sumu 371 eur a režijný paušál v roku 2025 sumu 14,84 eur. Ústavný súd teda sťažovateľke priznal náhradu za dva úkony právnej služby vrátane dane z pridanej hodnoty celkovo vo výške 949,16 eur (bod 4 výroku nálezu).

23. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

24. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júna 2025

Ladislav Dudíťš
predseda senátu